

Izgradnja sindikata – pobjedivanje za članove

AUTOR ISTRAŽIVANJA

Dr. Greg Thomson, bivši voditelj strateškog organiziranja u UNISON-u, sindikat javih službi u Ujedinjenom Kraljevstvu

EPSU-OV TIM ZA ORGANIZOVANJE

Agnieszka Ghinararu
Kontakt: aghinararu@epsu.org

Milos Vlaisavljevic

Izgradnja naših sindikata

Tijekom posljednjih pet godina EPSU je značajno intenzivirao svoj rad na sindikalnom organiziranju i učlanjivanju. Znamo da je ovo ključni izazov za sve naše podružnice koje žele ojačati svoje organizacije povećanjem broja članova i aktivista. To će nam dati glas na radnom mjestu i u sektorima. To je ključ za izgradnju naše snage tako da poslodavci poštuju prava radnika, pridržavaju se kolektivnih ugovora i daju radnicima pristojnu plaću i uvjete koje zaslužuju.

Ovaj kratki vodič fokusira se na glavna pitanja koja sindikati trebaju obraditi u svojoj strategiji sindikalnog učlanjivanja i organiziranja. Uključili smo nekoliko primjera iz naših podružnica u Srednjoj i Istočnoj Evropi koje su poduzimale korake za razvoj i provođenje takve strategije.

Vrlo je ohrabrujuće vidjeti napore koji se ulažu i EPSU je odlučan pružiti savjete, podršku i obuku podružnicama koje žele započeti ili poduzeti daljnje korake u izgradnji snage svog sindikata. Na raspolaganju nam je odličan tim koji će podružnicama pomoći u tom radu i radujemo se bliskoj suradnji tijekom sljedećih godina. Obratite nam se i rado ćemo vas obavijestiti o našim novim uspjesima.

Želio bih zahvaliti Gregu Thomsonu, bivšem šefu strateškog sindikalnog organiziranja u UNION-u u Ujedinjenom Kraljevstvu, na doprinosu ovom vodiču i na pomoći u našem radu na sindikalnom organiziranju i učlanjivanju. Također zahvaljujem našim podružnicama na primjerima i našem timu na podršci.

Izađimo van kako bismo učlanjivali, organizirali i gradili glas i snagu naših radnika u javnim službama.

Jan Willem Goudriaan
Glavni tajnik EPSU-a

Od lokalne kampanje do nacionalne strategije - zdravstveni sindikat ČEŠKA

Jan Susta radio je na odjelu intenzivne njage u bolnici Nemocnice u gradu České Budějovice. Nakon sudjelovanja na kursevima za obuku koje su vodili EPSU i ETUI, počeo je učlanjivati radnike u sindikat, obraćajući se bliskim kolegama, a zatim postupno i ostalom osoblju intenzivne njage. Preko 70 njih se učlanilo, a on je koristio kontakte u drugim odjelima za daljnje povećanje članstva. Jan objašnjava: "Poduzeo sam proaktivno učlanjivanje u prve dvije godine nakon što sam zauzeo mjesto predsjednika sindikata, jer sam očito više volio osobni kontakt. U svibnju 2017. godine napustio sam svoje dužnosti u bolnici da bih radio puno radno vrijeme kao predsjednik. Sada imamo koristi od činjenice da su drugi delegati sindikata i aktivisti na radnom mjestu razvili kampanju i nastavljaju graditi sindikat." Članstvo je kontinuirano raslo s 200 članova 2015. godine na 600 članova 2020. godine, a svaki četvrti zaposleni član je sindikata. Jan je sada odgovoran za organiziranje sindikata na nacionalnom nivou i trudi se ove metode uvesti u druge lokalne sindikate.

Izgradnja sindikata – pobjeđivanje za članove

Podružnice EPSU-a u cijeloj Europi redovito postižu poboljšane plaće i uvjete za hiljade radnika u javnim službama. One također pružaju zaštitu i podršku za mnoge probleme, uključujući i zdravlje i sigurnost. Međutim, većina sindikata radi u zahtjevnom okruženju, a oni s rastućim i aktivnim članstvom u najboljem su položaju učiniti nešto za svoje članove.

Iako podružnice EPSU-a svake godine učlanjuju stotine hiljada novih članova, to ne garantira povećanu snagu sindikata. Ne radi se samo o osiguravanju da ima više tih novih članova nego onih koji odlaze, već o stvaranju aktivnog članstva, članstva koje se može mobilizirati kako bi se osnažila ruka sindikata u njegovim kampanjama i pregovorima.

Članstvo u sindikatima je statično ili u opadanju u mnogim zemljama, dok se prosječna dob članova ravnomjerno povećavala kako je učlanjivanje mlađih radnika stagniralo ili opadalo. Svi sindikati trebaju djelovati prije nego što bude prekasno i trebaju odmah mobilizirati svoje članove i resurse, ali za neke je situacija kritična.

Da bi preokrenuli trend opadanja članstva, sindikati trebaju razviti nove strategije i taktike. Sindikalno organiziranje znači aktiviranje starih i učlanjivanje novih članova kako bi sindikat mogao primijeniti snagu i utjecaj u ime svojih članova na radnom mjestu.

To može uključivati fokusiranje na nova područja učlanjivanja kako se javne službe razvijaju, posebno tamo gdje ih sve više pružaju privatne i neprofitne organizacije.

Ovaj kratki vodič opisuje koje akcije treba poduzeti za izgradnju organizacijskog sindikata pomoću dva ključna elementa: razvijanje strategije i korištenje tehnika sindikalnog organiziranja.

Izrada prave strategije

Strategija sindikalnog organiziranja bavi se osiguranjem da organiziranje bude prioritet u cijelom sindikatu i da napor i resursi budu usmjereni tamo gdje će imati najveći efekt.

Članovi i aktivisti sindikata se suočavaju s više izazova na radnom mjestu, tako da uvijek postoji opasnost da sindikalno organiziranje bude istisnuto. Prioritet može biti samo kada aktivisti i članovi shvate da efikasno sindikalno organiziranje čini sindikat jačim. To zahtijeva i eksplizitnu podršku politikama i širenje informacija kroz edukaciju.

Akcije:

1. Usuglasiti politike koje daju prioritet organiziranju na svim nivoima sindikata, od nacionalne konferencije do sastanaka podružnica.
2. Osigurati da programi edukacije i obuke za članove, aktiviste i osoblje naglašavaju i objašnjavaju važnost sindikalnog organiziranja.

Visokoprofilna strategija – sindikat ranog i predškolskog obrazovanja HRVATSKA

Organiziranje javnih događanja, mitinga i protesta s jasnim zahtjevima je izvrstan način za učlanjivanje članova i aktivista sindikata. To je bila glavna ideja strategije sindikata SOMK sindikata obrazovanja, medija i kulture. Sindikat je osnovan 2010. godine sa samo 13 ljudi, a sada ima više od 2.700 članova, uglavnom u ranom i predškolskom odgoju i obrazovanju, gdje predstavljaju 25-30% ukupne radne snage. Javna okupljanja istaknula su ključne probleme s kojima se suočavaju radnici u ranom i predškolskom obrazovanju koji nisu bili ranije riješeni. Radnici su to prepoznali i sindikat je dobivao sve više poziva od radnika koji su se željeli učlaniti. SOMK je odgovorio obilaskom zemlje i osnivanjem novih podružnica. Ovaj brzi rast im je omogućio utjecaj na vladine politike u sektoru ranog i predškolskog obrazovanja. Jasni zahtjevi koji odražavaju stvarne probleme radnika, rad na terenu, javna okupljanja i praćenje rezultata radnika elementi su uspješnog recepta sindikata SOMK.

Važnost prikupljanja i analize podataka - zdravstveni sindikat MOLDAVIJA

Ažurne informacije o članstvu u sindikatu presudne su za efikasno učlanjivanje i sindikalno organizovanje. Zdravstveni sindikat Sanatatea u Moldaviji je dobar primjer sindikata s bazom podataka koja dobro funkcioniра. Konfederacija sindikata CNSM ima dobro razvijen sistem godišnjeg prikupljanja podataka, a Sanatatea, kao članica Konfederacije, ima obvezu prikupljati podatke o broju članova (uključujući spol i dob) i broju lokalnih sindikata. Pored toga, radi se i analiza podataka o promjenama osoblja, općoj zaposlenosti u sektoru i zaposlenosti mladih radnika itd. Sindikat također prikuplja informacije o pitanjima kao što su postignuća, problemi i rješenja. Sve se to zatim objavljuje u godišnjem izvještaju i pomaže sindikatu da planira i sprovodi organizacijsku strategiju.

Suštinski podaci – mapiranje radne snage

Efikasna strategija sindikalnog organiziranja zahtijeva razumijevanje snaga i slabosti sindikata, zajedno s procjenom na bazi dokaza o tome gdje se nalazi najveći potencijal za rast.

Od suštinske je važnosti da sindikat zna koliko članova i aktivista ima i gdje rade. Također bi trebao imati informacije o potencijalnim članovima - mapiranje ne-članova i procjena trendova zapošljavanja kako bi se razumjelo gdje je vjerojatan rast radne snage. To znači razumijevanje specifičnih promjena koje se događaju i koje bi mogле biti povezane s mnogim faktorima kao što su digitalizacija, privatizacija i starenje stanovništva.

Akcije:

1. Sindikat bi trebao imati nacionalni i lokalni pregled razvoja radne snage kako bi se dugoročnije mogućnosti i prijetnje odmah mogle prepoznati.
2. Treba mapirati postojeće i potencijalno članstvo, pokazujući snage i slabosti sindikata i utvrđujući gdje se resursi za sindikalno organiziranje mogu najbolje primijeniti. To se može učiniti na nacionalnom, sektorskom i lokalnom nivou.
3. Efikasan sustav evidencije članstva trebao bi sadržavati detalje poput posla, radnog mjesa, poslodavca i raspona plaća; osobni podaci kao što su dob, spol i kontakt podaci te podaci o sindikatu kao što su podružnica i položaj u sindikatu.
4. Sindikat bi trebao biti u stanju odgovoriti na ključna pitanja, uključujući: zapošjava li više članova nego što ih gubi? Gdje se učlanjuje većina novih članova? Gdje i zašto članovi odlaze? Gdje se i zašto učlanjuju mladi članovi? Gdje je najveći potencijal za rast?

Edukacija i podržavanje aktivista

Sindikati moraju postati agilniji i naučiti se mijenjati kako bi svladali nove izazove, a strateške odluke moraju se bazirati na čvrstim podacima s terena.

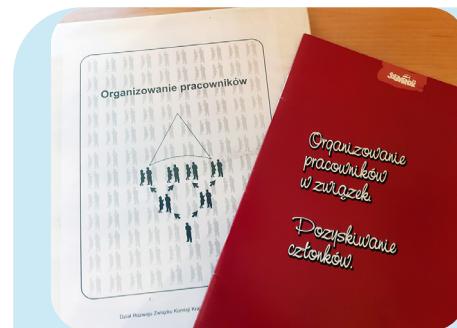
Istraživanje i ciljanje su korisni je samo ako sindikat ima resurse koje može organizirati. Najvrjedniji resursi koje sindikat ima jesu njegovi postojeći ljudi, drugim riječima, članstvo, aktivisti i osoblje. Edukacija i obuka ključni su kako bi se osiguralo da svi shvate važnost sindikalnog organiziranja, ne samo zbog njega samog, već i kako bi se provodile sindikalne politike na način kako ih je članstvo utvrdilo.

Nije dovoljno govoriti da je sindikalno organiziranje važno. Koja je aktivnost vrednovana i nagrađena? Gdje se ulaže veći dio resursa? U većini sindikata prioritet su pregovori i to je ono što se nagrađuje i o čemu se govori. Suštinska povezanost između sindikalnog organiziranja i pregovaranja te postizanja dobre pogodbe za članove često je zanemarena.

Akcije:

1. Edukacija i obuka u sindikatu trebali bi da na svakom nivou naglasiti vitalnu ulogu koju sindikalno organiziranje igra u osnaživanju sindikata i osiguravanju da isti može postići dobru pogodbu za članove i boriti se za pravednost na radnom mjestu.
2. Sindikalno organiziranje treba priznati i nagraditi na svim nivoima sindikata.
3. Uspješno sindikalno organiziranje sindikata treba interno objavljivati u vlastitim medijima sindikata.

Aktivnost sindikalnog organiziranja trebala bi biti proces neprekidnog učenja. Sve strategije i kampanje sindikalnog organiziranja trebaju proći rigorozno razmatranje. Treba biti jasno identificirano što funkcioniра, a što ne, kako bi se strategije i kampanje mogle poboljšati i naučiti lekcije za budućnost.

Obuka, treniranje i edukacija – Solidarnosc POLJSKA

Edukacija i obuka o sindikalnom organiziranju u NSZZ-u Solidarnosc su glavni prioriteti već duže od 20 godina. Edukativne aktivnosti odvijaju se na regionalnom nivou i nivou podružnice - a tu se obučavaju aktivisti Sekretarijata zaposlenih u javnom sektoru. Između regionalnih odjeljenja za edukaciju i sindikalno organiziranje postoji bliska suradnja, a Nacionalni sindikat zaposlenih u policiji imao je koristi od te suradnje jer su im edukacija i obuka iz odjeljenja za sindikalno organiziranje pomogli da s 10 narastu na preko 300 članova u samo nekoliko godina. Ipak, to je samo početak, kao što je rekao jedan od regionalnih organizatora iz regije Gdansksa: „Nije dovoljno pomoći radnicima da se organiziraju i osnuju sindikat u nesindikalnoj kompaniji/instituciji i prijeđu na osnivanje drugog. To je dugoročna obveza - morate biti uz njih nekoliko mjeseci dok ne ojačaju.“

Sindikat koji se organizira i njegove kampanje - sindikat javne administracije RUMUNJSKA

Sindikat Kolumna, koji zastupa radnike u javnoj administraciji, ima strategiju učlanjivanja i sindikalnog organiziranja koja uključuje svih pet zaposlenika u federaciji. Mapiraju potencijalno članstvo i posjećuju gradove u kojima nemaju članova. Nedavno su proveli dvije kampanje. Prva je bila na nivou okruga, gdje su tražili neovisne sindikate kako bi ih pokušali nagovoriti da se pridruže Federaciji. Ako bi se pridružili, timovi za sindikalno organiziranje federacije tada bi pomogli novim podružnicama da rastu, kao što su to učinili u gradu Aradu, gdje se učlanio jedan mali lokalni nezavisni sindikat, koji je zatim u samo nekoliko mjeseci narastao sa 150 na 450 članova. Alternativno, sindikat traži centralnu grupu radnika u lokalnom vijeću ako bi izgradio sindikalnu organizaciju od nule. Druga kampanja se fokusirala na socijalne radnike u Bukureštu, gdje nije bilo članstva, ali je sindikat uspio uspostaviti nekoliko lokalnih sindikata koji sada rastu.

Akcije:

1. Odgovornost za redovito razmatranje uspjeha strategija i kampanja sindikalnog organiziranja treba biti jasno utvrđena.
2. Analiza strategija i kampanja treba se temeljiti na dokazima. To znači redoviti izvještaji o ukupnim brojevima novih članova i aktivista koji su učlanjeni, zajedno s brojem članova koji su napustili sindikat. Drugim riječima, raste li veličina sindikata i, ako je tako, gdje i kako je to povezano sa strategijama i kampanjama sindikata.
3. Lekcije naučene iz ovog postupka razmatranja trebaju se brzo prenijeti drugima.

Primjeri:

Jedna podružnica promatrala je nacionalne trendove u demografiji i zapošljavanju i utvrdila porast broja zaposlenih u socijalnoj zaštiti. Većina tih radnika bile su žene u privatnom sektoru. Trendovi članstva počeli su odražavati te promjene. Ali ponovnim postavljanjem tog ciljnog područja kao prioritet, sindikat je uspio značajno povećati članstvo.

Na lokalnom nivou radi se o razumijevanju potreba radnika i neprepostavljanju da sindikat zna najbolje ili da se radi samo o boljoj plaći. U jednom je slučaju sindikat uspio učlaniti grupu radnika migranata zaposlenih kao čistači ulica jer je poslušao njihovu potrebu za obukom iz engleskog jezika. U drugom slučaju, kampanja sindikalnog organiziranja u jednoj bolnici razvila se kada je sindikat poduzeo nešto u vezi s osnovnim zahtjevima za toaletni papir i odjeću za radno mjesto.

Sindikalno organiziranje može pomoći u mobilizaciji članova oko određene kampanje, ali to bi također trebalo biti dio svakodnevnog rada sindikata.

Pouke iz onoga što se događa drugdje mogu biti korisne, ali nikada neće dati cjelovit odgovor. Svaki sindikat mora pronaći ono što funkcioniра u njegovom slučaju i prepoznati da će vjerojatno biti efikasan cijeli niz raznih pristupa.

Što sindikat može učiniti

U osnovi, radnik će se odlučiti učlaniti u sindikat ako vjeruje da je to u njegovom interesu. Kada se učlanjuje u sindikat, on ne kupuje fizičku imovinu, poput namirnica, niti definiranu ugovornu uslugu poput osiguranja, iako je dokazano da mnogi radnici članstvo u sindikatu smatraju polisom osiguranja. Neki ljudi kažu da je članstvo u teretani bolja analogija. Drugim riječima, članstvo u sindikatu funkcioniра samo ako ga koristite tako što sudjelujete.

Gotovo svatko žele da se na poslu s njim postupa pravđeno. To znači da ne želi doživjeti diskriminaciju, predrasude ili zlostavljanje od strane svog menadžera ili poslodavca. Sindikati imaju ponosnu historiju borbe za pravednost na radnom mjestu. To može biti važno za privlačenje radnika da se učlane i postanu aktivni u sindikatima. Ali radnici moraju vidjeti da je sindikat posvećen pravednosti i razumjeti da sindikat može realizirati pravednost na radnom mjestu samo ako ima njihovu aktivnu podršku.

Srž je u tome da članstvo u sindikatu zahtijeva element povjerenja. Povjerenja da će, time što je član sindikata, radnik imati koristi. Povjerenje da će se sindikat boriti za njegove interese. I povjerenje da će u teškim vremenima sindikat biti uz njega. Za većinu radnika, ljudi kojima najviše vjeruju su kolege na poslu, pa što više aktivista ima sindikat na radnom mjestu, to je vjerojatnije da će se i ostali radnici učlaniti. I vjerojatnije je da će imati povjerenja u organizaciju koja govori o stvarima koje su im važne, ne samo o plaći, već o ravnopravnosti i pravednom postupanju na poslu.

Akcije:

1. Članovi i aktivisti trebali bi promovirati sindikat na svojim radnim mjestima jer je to jedan od najefikasnijih načina organizacije.
2. Aktivnost na radnom mjestu, gdje radnici vide da je sindikat aktivan u njihovo ime, važan je dio sindikalnog organiziranja.
3. Radnici imaju tendenciju vjerovati drugim radnicima koji su poput njih. Zbog toga se ponekad kaže da slični učlanjuju slične. Ako želite više mladih članova, aktivirajte postojeće mlade članove na učlanjivanju. Žene često predstavljaju veliki dio

Izgradnja povjerenja - zdravstveni sindikat ČEŠKA

Miroslav Vača, potpredsjednik Sindikata hitnih medicinskih službi, objašnjava kako je razvio rad učlanjivanja i sindikalnog organiziranja u sindikatu. Započeo sam 2016. godine u sindikalnom odboru na lokalnom nivou - pun energije, entuzijazma i želje da promjenim stvari i stvorim jači i veći sindikat. Nakon nekoliko godina, uspio sam povećati članstvo za oko 60% stječući povjerenje kroz osobne razgovore i izgradnju odnosa sa zaposlenima. Nikad ih ne pritiskam. Samo im objašnjavam prednosti članstva u sindikatu. Što mogu dobiti. A ako nisu dio sindikata, što propuštaju. Razlozi uspjeha sindikalnog organiziranja su:

- aktivni, motivirani članovi odbora sindikata;
- dobar odnos s kolegama na poslu i zasluživanje njihovog povjerenja;
- jasno objašnjenje što je sindikat i zašto je važno biti njegov dio; i
- pružanje osjećaja sigurnosti radnicima kao dio snažne porodice sindikata.

Fokusiranje na članove i aktiviste - sindikat transporta RUMUNJSKA

Od osnivanja odbora žena 2017. godine, ATU je učinio puno na poticanju žena da se učlane i postanu aktivne u sindikatu. Istraživao je utjecaj digitalizacije na radna mjesta, provodio kampanje za veću brigu o djeci, poduzimao inicijative o rodno zasnovanom nasilju, podržavao akcije na Međunarodni dan žena i pružao obuku kako bi žene mogle razviti svoje uloge u kompanijama i u sindikatu. ATU naglašava važnost povećanja povjerenja žena u vlastite sposobnosti i pokazivanja više hrabrosti da se uključe u sindikalne aktivnosti. Luminita Smeu, predsjednica ženske organizacije, kaže: "Radeći kao tim, činimo sve što je moguće kako bi žene više uključili i kako bi više utjecale na sindikalne aktivnosti."

radne snage u javnom sektoru. Od suštinske je važnosti da se više žena potakne da se aktiviraju u sindikatu.

4. Sindikalno organiziranje ovisi o razgovorima na radnom mjestu, gdje organizatori ne drže govore radnicima, već slušaju njihove nedoumice.
5. Važno je osigurati da radnici - i članovi i ne-članovi - znaju što je sindikat za njih postigao. Uspjesi sindikata trebali bi biti naširoko objavljeni.

EPSU pruža savjete, podršku i obuku podružnicama koje žele razviti svoje strategije i tehnike sindikalnog organiziranja. Potiče bliske veze između podružnica putem mreže koja će razmjenjivati informacije o kampanjama učlanjivanja i drugim inicijativama za učlanjivanje i zadržavanje članova i izgradnju organizacija aktivnih na radnom mjestu. Dodatne informacije i najnovije vijesti mogu se pronaći i [ovdje](#).

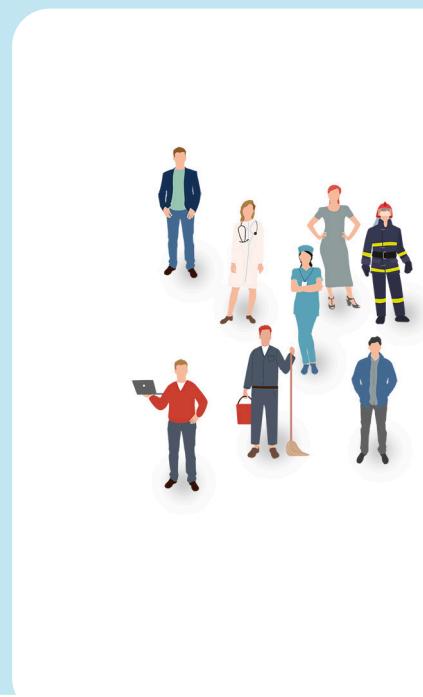

Upornost u organiziranju privatne zdravstvene zaštite - sindikat zdravstva i socijalne skrbi Republike Srpske BOSNA I HERCEGOVINA

Radnici klinika za dijalizu Fresenius u nekoliko su navrata pokušali osnovati sindikat. Bili su nezadovoljni kompanijom i njezinim odlukama, ali su također bili suočeni i s velikim pritiskom uprave i prijetnjama otkazima. Međutim, kad je uprava smanjila plaće i druge beneficije, radnicima je bilo dosta i odlučili su osnovati sindikat. Podrška Sindikata u zdravstvu i socijalnoj zaštiti bila je od vitalne važnosti. Predsjednik sindikata već je nekoliko godina u kontaktu s radnicima i pružao podršku u ranijim kampanjama sindikalnog organiziranja. Ovaj put nagovorio je radnike s dvije klinike da osnuju sindikat. Sindikat je zatim posjetio sve klinike Fresenius i sada broji više od 150 članova od ukupno 220 zaposlenika. Borba protiv pogoršanih radnih uvjeta u privatnom sektoru i dugotrajno održavanje kontakta s radnicima bili su ključni elementi u ovom slučaju.

Mobilizacija članova i nečlanova - sindikat administracije BUGARSKA

U novembru 2019. godine, sindikat PK Admin započeo je niz kampanja i protesta koji su napokon doveli do štrajka u vladinoj Agenciji za socijalnu zaštitu. Željeli su uključiti što više radnika, pa su se obratili i nečlanovima - putem Facebook stranice otvorene posebno za radnike u ovoj agenciji. Mnogi nečlanovi su se uključili, pridružili su se FB stranici i podržali zahtjeve sindikata, a neki su se čak i učlanili u sindikat.

EPSU je Evropska federacija sindikata javnih službi.

To je najveća federacija ETUC-a (Evropske konfederacije sindikata) i predstavlja 8 miliona radnika javnih službi iz preko 260 sindikata širom Evrope. EPSU organizuje radnike u sektorima energije, vode i otpada, u zdravstvenim i socijalnim službama i u lokalnim, regionalnim i centralnim vladama, u svim evropskim zemljama, obuhvatajući i istočno susedstvo EU. U našim sektorima organizujemo radnike u javnom, neprofitnom, mešovitom i privatnom sektoru, obuhvatajući i one u multinacionalnim kompanijama. Ovo je priznata regionalna organizacija Međunarodnih javnih službi (PSI). Za više informacija posetite:

www.epsu.org

